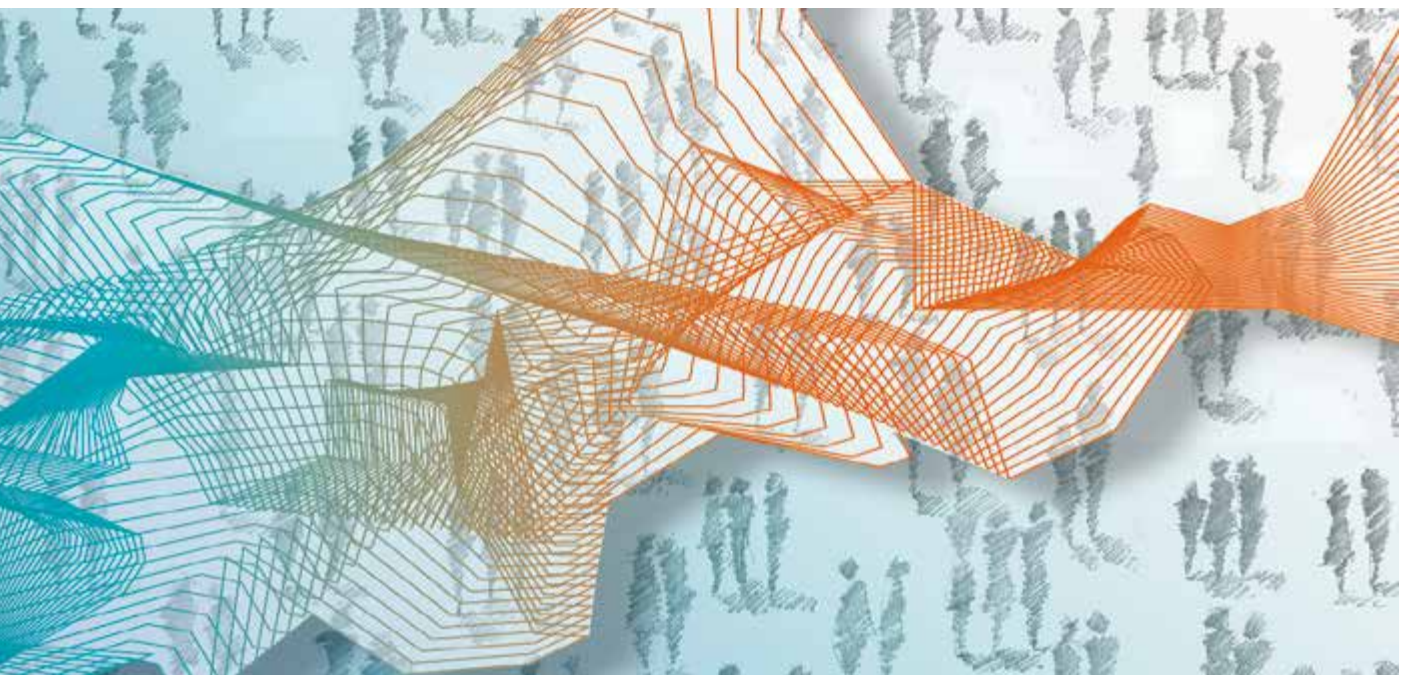

Instituut voor de nationale rekeningen

Nationale rekeningen

Aanbod- en gebruikstabellen 2014

Inhoud van de publicatie

De jaarlijkse aanbod en gebruikstabellen van België worden opgesteld volgens de definities van het Europees Stelsel van Rekeningen (ESR 2010 dat sinds september 2014 ESR 1995 vervangt).

De elektronische versie van de aanbod- en gebruikstabellen, tegen lopende prijzen, over 2014 werd op 22 december 2017 verspreid via de gegevensbank NBB.Stat. De tabellen zijn er te raadplegen op 3 aggregatieniveaus: 64 bedrijfstakken x 64 productgroepen, 38 bedrijfstakken x 38 productgroepen en 21 bedrijfstakken x 21 productgroepen.

Deze PDF-publicatie bevat de aanbod- en gebruikstabellen, tegen lopende prijzen, over 2014 op het niveau van 38 bedrijfstakken en 38 productgroepen. De tabellen werden opgesteld op basis van de september 2017-versie van de jaarlijkse gedetailleerde nationale rekeningen.

© Instituut voor de nationale rekeningen
Nationale Bank van België, Brussel

Alle rechten voorbehouden.
De volledige of gedeeltelijke verveelvoudiging van deze brochure voor educatieve en niet-commerciële doeleinden is toegestaan mits bronvermelding.

ISSN 1372-7869 (print)
ISSN 1780-4361 (online)

Woord vooraf

De voorzitter van de Raad van bestuur
van het Instituut voor de nationale rekeningen

Jean-Marc Delporte

Brussel, december 2017

Inhoudstafel

Woord vooraf	3
--------------	---

Tabellen

1. Aanbodtabel 2014, tegen lopende prijzen	8
2. Gebruikstabel 2014, tegen lopende prijzen	17

Methodologische nota

1. Situering van de aanbod- en gebruikstabellen in de nationale rekeningen	27
2. Samenhang van de aanbod- en gebruikstabellen	28
3. Componenten van de aanbod- en gebruikstabellen	28
3.1 De aanbodtabel	30
3.1.1 Output	30
3.1.2 Invoer	30
3.1.3 Marges	30
3.1.4 Productgebonden belastingen min subsidies	31
3.2 De gebruikstabel	31
3.2.1 Bestedingscategorieën	31
3.2.2 Componenten van de toegevoegde waarde	32
4. Verschillende waarderingsconcepten in de aanbod- en gebruikstabellen	33
4.1 Transacties tussen twee ingezeten eenheden	33
4.2 Transacties tussen een ingezeten en een niet-ingezeten institutionele eenheid	34
5. Binnenlands versus nationaal concept in de aanbod- en gebruikstabellen	34
6. Evenwichten in de aanbod- en gebruikstabellen	35

7. De drie optieken van het bbp in de aanbod- en gebruikstabellen	36
8. Equilibrage van de aanbod- en gebruikstabellen	37
Publicaties van het INR en contactpersonen	39
Algemene opmerkingen	43
Conventionele tekens	45
Lijst van afkortingen	47

Tabellen

TABEL 1 GEAGGREGEERDE AGT VOOR HET JAAR 2014
(tegen lopende prijzen, in miljoenen euro's)

	Aanbod								Gebruik									
	Output per bedrijfstak				Invoer van goederen en diensten	Marges	Productgebonden belastingen min subsidies	Totaal aanbod, tegen aankooprijzen (= 4 + 5 + 6 + 7)	Intermediair verbruik per bedrijfstak				Finaal gebruik			Totaal gebruik, tegen aankooprijzen (= 12 + 13 + 14 + 15)		
	Land-, bosbouw en visserij	Industrie, energie en bouwrijverheid	Dienstverlening	Totale output, tegen basisprijzen (= 1 + 2 + 3)					Land-, bosbouw en visserij	Industrie, energie en bouwrijverheid	Dienstverlening	Totaal intermediair verbruik; tegen aankooprijzen (= 9 + 10 + 11)	Consumptieve bestedingen	Bruto-investeringen	Uitvoer van goederen en diensten			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
Productgroepen:																		
Producten van land-, bosbouw en visserij	1	9 591	3	122	9 716	8 304	5 280	430	23 730	1 155	10 159	1 550	12 864	5 844	252	4 770	23 730	
Industriële producten, energie en bouwwerken	2	106	287 069	8 164	295 339	234 075	72 311	27 226	628 951	4 625	178 107	45 057	227 789	92 164	70 469	238 529	628 951	
Dienstverlening	3	40	15 397	429 105	444 542	73 017	1 257	14 581	533 397	1 359	43 604	184 778	229 741	201 474	22 737	79 444	533 397	
Marges	4	0	8 214	70 634	78 848	0	-78 848	0	0									
Totaal (binnenlands concept) (= 1 + 2 + 3 + 4)	5	9 737	310 683	508 025	828 445	315 396	0	42 237	1 186 078	7 139	231 870	231 385	470 394	299 482	93 458	322 744	1 186 078	
Uitgaven van ingezetenen in het buitenland	6					12 804								12 804				12 804
Uitgaven van niet-ingezetenen in België	7													-7 993		7 993		0
Totaal (nationaal concept) (= 5 + 6 + 7)	8	9 737	310 683	508 025	828 445	328 200	0	42 237	1 198 882	7 139	231 869	231 385	470 394	304 293	93 458	330 737	1 198 882	
Beloning van werknemers	9									531	45 625	158 694	204 850					
Niet-productgebonden belastingen min subsidies	10									-551	-1 447	-1 325	-3 323					
Bruto-exploitatieoverschot / Bruto gemengd inkomen	11									2617	34 636	119 271	156 524					
Bruto toegevoegde waarde	12									2 598	78 813	276 640	358 051					

Bron: INR.

3.1 De aanbodtabel

De aanbodtabel beschrijft het totale aanbod van goederen en diensten, namelijk de totale output en de invoer. Daarenboven worden de marges en de productgebonden belastingen en subsidies¹ erin opgenomen.

In tabel 1 is de output vermeld in de kolommen 1 t/m 4 en de invoer in kolom 5. De output is uitgesplitst naar zowel bedrijfstakken als productgroepen (in tabel 1 zijn er 3 bedrijfstakken en 3 productgroepen) terwijl alle overige componenten van het aanbod enkel per productgroep worden opgenomen.

3.1.1 Output

Het ESR 2010 onderscheidt drie soorten output die samen de totale output vormen die wordt opgenomen in de aanbodtabel:

- de marktoutput;
- de output voor eigen finaal gebruik;
- de overige niet-marktoutput.

De marktoutput is de belangrijkste van de drie en behelst de output die op een markt wordt afgezet. Het betreft het merendeel van de geproduceerde goederen en diensten zoals voedingswaren, auto's, bankdiensten, enz...

De output voor eigen finaal gebruik zijn goederen en diensten die worden gebruikt door de eenheid die ze heeft geproduceerd. Voorbeelden van deze output zijn landbouwproducten die door de landbouwers zelf worden geconsumeerd, de woondiensten die door bewoners van een eigen huis worden geproduceerd en de software die door ondernemingen voor eigen gebruik wordt ontwikkeld.

De overige niet-marktoutput omvat de productie van goederen en diensten die gratis of tegen economisch niet-significante prijzen op de markt wordt gebracht. Die output wordt vooral gerealiseerd door de overheid of door instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens (IZW's). Het betreft hier goederen en diensten als openbaar bestuur, onderwijs en maatschappelijke dienstverlening.

3.1.2 Invoer

De invoer van goederen en diensten wordt in de AGT opgenomen volgens het binnenlands concept. Het binnenlands concept bevat alle uitgaven, door ingezetenen en niet-ingezetenen, op het grondgebied van een land, terwijl het nationaal concept alle uitgaven omvat van ingezetenen van een land, onafhankelijk of ze op het grondgebied van dat land of in het buitenland plaatsvinden.

Punt 5 bevat een meer gedetailleerde toelichting met betrekking tot de verschillen tussen het binnenlands en nationaal concept bij de opmaak van de nationale rekeningen.

3.1.3 Marges

Er worden twee soorten marges onderscheiden: de handelsmarges en de vervoersmarges. De handelsmarges zijn het verschil tussen de gerealiseerde verkoopprijs en de aankoopprijs van handelsgoederen en vormen de output van de handelsactiviteit van een onderneming. Immers, een handelsonderneming (bijvoorbeeld een warenhuis) koopt goederen aan met de bedoeling die goederen ongewijzigd verder te verkopen aan haar klanten. Zij treedt op als tussenpersoon tussen de producent van de goederen en de uiteindelijke consument, zonder de goederen wezenlijk te transformeren. Het ESR 2010 bepaalt dat, in het geval van een handelsactiviteit, niet de omzet maar de marges de output vormen van die onderneming.

1 De marges en de productgebonden belastingen min subsidies zijn waarderingselementen die de overgang toelaten van basisprijzen (het relevante waarderingconcept voor de aanbodtabel) naar aankooprijzen (het relevante waarderingconcept voor de gebruikstabel). Voor een meer gedetailleerde toelichting van de verschillende waarderingconcepten, cf. punt 4.

De vervoersmarges zijn de kosten, vervat¹ in de aankoopprijs, die de koper van een goed betaalt om zijn aangekochte goed te laten transporteren.

De marges zijn in de aanbodtabel zowel naar productgroep als naar bedrijfstak uitgesplitst. De bedragen per bedrijfstak (in rij 4) geven de output van handelsactiviteiten weer in de overeenkomstige bedrijfstakken terwijl de bedragen per productgroep (in kolom 6) de totale gerealiseerde marges per product weergeven. Het negatief bedrag dat is opgenomen in rij 4 van kolom 6 (namelijk -78 848 miljoen euro in 2014) vermijdt dubbeltellingen in het totale aanbod. Immers, naargelang men het totale aanbod per bedrijfstak of per productgroep beschouwt, zijn de marges al opgenomen in het aanbod via respectievelijk rij 4 of kolom 6.

3.1.4 Productgebonden belastingen min subsidies

De productgebonden belastingen en subsidies zijn belastingen of subsidies die worden betaald of ontvangen per geproduceerde of verhandelde eenheid van een goed of dienst. Voorbeelden van deze belastingen en subsidies zijn de BTW, de accijnzen en sommige landbouwsubsidies.

3.2 De gebruikstabel

De gebruikstabel bevat het totale binnenlandse gebruik van goederen en diensten, verdeeld over de verschillende bestedingscategorieën met name het intermediair verbruik (kolommen 9 t/m 12), het finaal gebruik met consumptieve bestedingen (kolom 13) en bruto-investeringen (kolom 14) en tenslotte de uitvoer van goederen en diensten (kolom 15).

Net als de output in de aanbodtabel, is het intermediair verbruik uitgesplitst naar bedrijfstakken (kolommen 9 t/m 11) en productgroepen (rijen 1 t/m 3). De overige bestedingscategorieën worden als geheel uitgesplitst naar productgroepen.

Daarnaast worden in de gebruikstabel de componenten van de toegevoegde waarde per bedrijfstak opgenomen, namelijk de beloning van werknemers, de niet-productgebonden belastingen min subsidies en het bruto-exploitatatieoverschot of bruto gemengd inkomen. Deze zijn vermeld in de rijen 9 t/m 11.

De verschillende elementen van de gebruikstabel worden hierna toegelicht.

3.2.1 Bestedingscategorieën

3.2.1.1 INTERMEDIAIR VERBRUIK

Het intermediair verbruik bevat de aankopen van goederen en diensten die als inputs worden gebruikt in een productieproces (zoals grondstoffen, energie, telecommunicatiediensten, enz.).

Onderdeel van het intermediair verbruik zijn de indirect gemeten diensten van financiële intermediairs (IGDFI). De IGDFI zijn het gedeelte van de output van financiële intermediairs dat wordt berekend als het verschil tussen het door de financiële intermediairs gerealiseerde inkomen uit vermogen (exclusief het inkomen gerealiseerd uit het eigen vermogen) en de door hen betaalde interesten². Aangezien de IGDFI een deel van de totale output zijn, moeten zij tot uiting komen bij de bestedingen in de AGT. Als gevolg van de inwerkingtreding van een nieuwe Europese verordening, in januari 2005, moeten de IGDFI worden opgesplitst naar de bedrijfstakken die er gebruik van maken. De productie van IGDFI wordt, in tegenstelling tot voorheen, niet meer toegerekend aan het intermediair verbruik van een fictieve bedrijfstak, maar wel aan de finale consumptie en het intermediair verbruik van bedrijfstakken, wat de toegevoegde waarde doet toenemen.

¹ Conceptueel is het verschil tussen vervoersmarges en vervoersdiensten moeilijk te maken. Daarom is de keuze gemaakt om geen vervoersmarges te weerhouden en enkel vervoersdiensten in tabellen op te nemen.

² In het algemeen rekenen de financiële intermediairs niet alle kosten aan van de diensten die zij leveren aan hun klanten in het kader van de financiële intermediair. Die niet-gefactureerde kosten worden indirect vergoed door een gedeelte van de rentemarge die de intermediairs realiseren. Omdat de waarde van die diensten niet kan worden afgeleid van de gefactureerde bedragen, moet ze op een indirecte manier worden geraamd. Om die reden spreekt men van indirect gemeten diensten van financiële intermediairs.

3.2.1.2 CONSUMPTIEVE BESTEDINGEN

De consumptieve bestedingen zijn de uitgaven voor goederen en diensten voor de rechtstreekse leniging van individuele of collectieve behoeften. Zij worden in de AGT opgenomen volgens het binnenlands concept. Hoewel in tabel 1 slechts één kolom (kolom 13) is voorzien, worden in de statistische tabellen bij deze publicatie de consumptieve bestedingen uitgesplitst naargelang de institutionele sector¹ die de uitgaven doet:

- de consumptieve bestedingen van de huishoudens;
- de consumptieve bestedingen van de instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens (IZW's);
- de individuele consumptieve bestedingen van de overheid;
- de collectieve consumptieve bestedingen van de overheid.

De consumptieve bestedingen van de huishoudens zijn, met ongeveer 66 %, veruit de belangrijkste categorie van consumptieve bestedingen. Zij omvatten de aankopen van consumptiegoederen en -diensten van de gezinnen (zoals levensmiddelen, auto's, verzekeringen, enz...).

De consumptieve bestedingen van de IZW's omvatten de waarde van de door de IZW's geproduceerde goederen en diensten² en vormen als dusdanig de tegenpost van de «overige niet-marktoutput» van de IZW's (cf. punt 3.1). Het betreft hier voornamelijk de output van verenigingen zonder winstoogmerk (VZW) die een goed of dienst produceren in het algemeen belang van huishoudens. Voorbeelden hiervan zijn diensten geproduceerd door vakbonden, consumentenverenigingen en kerkfabrieken.

De consumptieve bestedingen van de overheid bevatten, enerzijds, de waarde van de door de overheid zelf geproduceerde goederen en diensten (bijvoorbeeld onderwijs) en, anderzijds, de aankopen door de overheid, van door andere producenten voortgebrachte goederen en diensten, die dan als sociale uitkeringen in natura aan de huishoudens worden verstrekt (bijvoorbeeld medische diensten). Naargelang het genot van de goederen en diensten individualiseerbaar is of niet wordt gesproken over respectievelijk individuele en collectieve consumptieve bestedingen. Bij de individuele consumptieve bestedingen maakt de consumptie van de goederen en diensten door één persoon, de consumptie ervan door een andere persoon onmogelijk. Een voorbeeld van individuele consumptieve bestedingen door de overheid zijn de tussenkomsten voor de aankoop van medicijnen door de huishoudens terwijl de uitgaven voor landsverdediging een voorbeeld zijn van een collectieve consumptieve besteding van de overheid.

3.2.1.3 BRUTO-INVESTERINGEN

De bruto-investeringen zijn de som van, enerzijds, de bruto-investeringen in vaste activa en, anderzijds, de veranderingen in voorraden. Hoewel het geaggregeerde voorbeeld in tabel 1 slechts één kolom voorziet voor de bruto-investeringen worden ze in de statistische tabellen uitgesplitst naar de twee componenten.

3.2.1.4 UITVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN

Net zoals bij de invoer volgt de uitvoer van goederen en diensten het binnenlands concept.

3.2.2 Componenten van de toegevoegde waarde

3.2.2.1 BELONING VAN WERKNEMERS

De beloning van werknemers omvat de totale vergoeding (in geld of in natura) die door een werkgever aan een werknemer is verschuldigd voor de arbeid die de werknemer heeft verricht. Naast het loon dat de werknemer krijgt, bevat de beloning van werknemers tevens alle sociale premies die door de werkgever aan socialezekerheidsinstellingen worden betaald, onafhankelijk of dat collectieve of private instellingen zijn.

¹ Voor een gedetailleerde beschrijving van de institutionele sectoren [Niet-financiële vennootschappen (S11), Financiële instellingen (S12), Overheid (S13), Huishoudens (S14) en Instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens (S15)] en het systeem van sectorrekeningen wordt verwezen naar de publicatie «Nationale rekeningen 1998, Deel III: Gedetailleerde rekeningen en tabellen» die consulteerbaar is via het internet op pagina <http://www.nbb.be/doc/DQ/N/dq3/histo/NNDC98.pdf> en http://www.nbb.be/doc/dq/n_method/M_SEC2010_NL.pdf.

² De raming van de output van IZW's is beschreven in de publicatie «Nationale Rekeningen 1998, Deel 3 Gedetailleerde rekeningen en tabellen» die kan worden geconsulteerd via het internet op de pagina <http://www.nbb.be/doc/DQ/N/dq3/histo/NNDC98.pdf>.

tussen het totale aanbod en gebruik.

Om die verschillen te corrigeren is er een equilibrageproces in drie stappen.

De eerste stap in dat proces is het bepalen van een «kwaliteitshiërarchie» van de informatie in de AGT. De bedoeling hiervan is om aan te duiden welke informatie als «correct» wordt beschouwd (en dus niet mag worden gewijzigd) en over welke informatie minder zekerheid bestaat.

De tweede stap in het proces zoekt naar bijkomende aanwijzingen over de informatie die als minder zeker wordt aanzien om zodoende een correctie te maken. Dat proces herhaalt zich totdat het totaal aanbod en het totaal gebruik in evenwicht zijn gebracht en er enkel nog op het niveau van de productgroepen kleine onevenwichten kunnen bestaan.

De derde stap in het proces bestaat erin om de resterende kleine onevenwichten op het niveau van de productgroepen via een statistische, iteratieve methode in evenwicht te brengen. De AGT zijn pas geëquilibreerd als aan de twee fundamentele evenwichten (cf. punt 6) voor alle productgroepen en alle bedrijfstakken is voldaan.

Publicaties van het INR - Contactpersonen

Het Instituut voor de nationale rekeningen publiceert naast de belangrijkste aggregaten nog andere cijfers uit de nationale en regionale rekeningen. De overgrote meerderheid van de gegevens zijn beschikbaar in pdf-formaat via de link:

<https://www.nbb.be/doc/DQ/N/planningPapPub.htm>

De cijfergegevens kunnen worden opgevraagd via de interactieve databank NBB.Stat. Hieronder volgt per publicatie een korte beschrijving.

1. Gedetailleerde nationale rekeningen

De publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen verschijnt midden oktober. Zij bestaat uit gedetailleerde tabellen met de samenstelling en verdeling van het binnenlands product, de productie en inkomensvormingsrekening alsook de belangrijkste bestedingscomponenten, de sectorrekeningen, de kapitaalgoederenvoorraad en de werkgelegenheid.

2. Kwartaalrekeningen en eerste raming van de jaarrekeningen

De kwartaalrekeningen bevatten de eerste ramingen van de voornaamste nationale aggregaten. Zij verschijnen vier maal per jaar, 120 dagen na het verloop van het kwartaal waarop de rekeningen betrekking hebben. Samen met de resultaten van het vierde kwartaal verschijnt de eerste schatting van de jaarrekeningen, die grotendeels gebaseerd is op de kwartaalrekeningen.

In de kwartaalrekeningen, die consistent zijn met de nationale jaarrekeningen, worden de belangrijkste aggregaten uit zowel het bestedings-, inkomens- als productieoogpunt gepresenteerd. Ook de werkgelegenheid, het arbeidsvolume van de loontrekkenden en de beloning van werknemers per bedrijfstak wordt geschat.

Teneinde zo snel mogelijk cijfers betreffende het meest recente kwartaal ter beschikking te stellen, verschijnt reeds na 30 dagen een flash-raming van de bbp-groei. Deze wordt wel niet opgesplitst naar de verschillende deelcomponenten van het bbp. Een eerste raming van deze opsplitsing en van de andere aggregaten van de economie wordt 60 dagen na het einde van het kwartaal verspreid.

3. Rekeningen van de institutionele sectoren

De jaarrekeningen van de institutionele sectoren zijn opgenomen in de publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen (cf. punt 1). Midden oktober worden ze uitgebracht via de database van de Nationale Bank van België, NBB.Stat .

De complete rekeningenreeks voor de institutionele sector wordt gepubliceerd. De institutionele sectoren bestaan uit de niet-financiële vennootschappen, de financiële instellingen (en subsectoren), de overheid, de huishoudens, de IZW's t.b.v. huishoudens en het buitenland.

De kwartaalrekeningen van de institutionele sectoren worden vier maal per jaar verspreid, ongeveer 105 dagen na het einde van het kwartaal waarop zij betrekking hebben. Deze kwartaalrekeningen zijn in overeenstemming met hun jaarlijks equivalent (zie hierboven), maar zijn minder gedetailleerd. De focus ligt op de meest relevante aggregaten, in het bijzonder door middel van sleutelindicatoren en componenten. Deze rekeningen bevatten eveneens de kwartaalrekeningen van de overheid.

4. Rekeningen van de overheid

De kwartaalrekeningen van de overheid worden samen met de rekeningen van de institutionele sectoren verspreid (zie punt 3).

Jaarlijks worden twee ramingen van de jaarrekeningen van de overheid opgesteld, waarvan de resultaten worden gepubliceerd op de website van de Nationale Bank van België.

In de maand april volgend op het referentiejaar wordt een eerste raming gepubliceerd in de vorm van tabellen van ontvangsten en uitgaven van de overheid.

De tweede raming, die midden oktober wordt verspreid, omvat de volledige rekeningen van de overheid en haar subsectoren. Die versie bevat de gegevens die nodig zijn voor de analyse van de overheidsfinanciën en hun verhouding tot de rest van de economie. Deze rekeningen worden overgenomen in de publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen.

5. Aanbod- en gebruikstabellen

Op het einde van ieder jaar verschijnen de aanbod- en gebruikstabellen. Zij geven een beeld van de structuur van de productiekosten, van het inkomen dat wordt gegenereerd in het productieproces en van de goederen- en dienstenstromen die ofwel uit binnenlandse productie voortvloeien ofwel het resultaat zijn van in- en uitvoer.

6. Regionale rekeningen: aggregaten per bedrijfstak en rekening van de huishoudens

Op het einde van ieder jaar verschijnen de jaarlijkse regionale rekeningen. Zij verdelen per gewest, provincie en arrondissement meerdere variabelen uit de nationale rekeningen, waarmee ze volledig consistent zijn.

Naast de regionale bruto toegevoegde waarde en beloning van werknemers, bevat de publicatie ook de geregionaliseerde gegevens over het aantal werkzame personen en over de bruto investeringen in vaste activa. Ook de regionale cijfers met betrekking tot de rekening van de huishoudens maken deel uit van het geheel. Wat dit laatste betreft, gaat het om de belangrijkste

variabelen uit de rekening voor de bestemming van de primaire inkomens (beloning van werknemers en inkomen uit vermogen) en de secundaire inkomensverdeling (belastingen, sociale bijdragen en uitkeringen en beschikbaar inkomen).

7. Contactpersonen

Bbp flash-raming, kwartaal- en jaaraggregaten (eerste raming)

Yannick Rombauts Tel. +32 2 221 26 93

e-mail: qna@nbb.be

Kwartaalsectorrekeningen

Overheid

Claude Modart Tel. +32 2 221 30 26

e-mail: claudemodart@nbb.be

Andere sectoren en globale integratie

Béatrice Thiry Tel. +32 2 221 55 34

e-mail: beatrice.thiry@nbb.be

Gedetailleerde jaarrekeningen en aanbod- en gebruikstabellen

Hans De Dyn Tel. +32 2 221 30 38

e-mail: hans.dedyn@nbb.be

Sectorrekeningen

Odile Biernaux Tel. +32 2 221 30 44

e-mail: odile.biernaux@nbb.be

Rekeningen van de overheid

Claude Modart Tel. +32 2 221 30 26

e-mail: claudemodart@nbb.be

Regionale rekeningen en arbeidsmarkt (inclusief lonen)

Monica Maesele Tel. +32 2 221 30 28

e-mail: monica.maesele@nbb.be

Kapitaalgoederenvoorraad

Isabelle Brumagne Tel. +32 2 221 28 77

e-mail: isabelle.brumagne@nbb.be

Satellietrekening van de IZWs

Odile Biernaux Tel. +32 2 221 30 44

e-mail: odile.biernaux@nbb.be

Verspreiding van de reeksen

Kristof Segers Tel. +32 2 221 38 70

e-mail : kristof.segers@nbb.be

Toezicht en coördinatie

Catherine Rigo Tel. +32 2 221 44 08

e-mail : catherine.rigo@nbb.be

Algemene opmerkingen

In een aantal tabellen zijn de totalen, ten gevolge van afrondingen, niet steeds gelijk aan de som van de rubrieken.

De website van de Nationale Bank van België bevat de [publicatiekalender](#) van de belangrijkste economische statistieken opgesteld door de Bank en het INR.

In uitvoering van de SDDS-verplichting (IMF's Special Data Dissemination Standard) zijn ook alle statistieken die deel uitmaken van de SDDS in de kalender opgenomen. Publicatiedata zijn overgenomen van de instelling die de statistiek opstelt; sommige onder hen publiceren via hun eigen verspreidingskanalen ruimere kalenders over hun statistieken dan die vermeld op de website van de Bank.

Conventionele tekens

r	raming
v	voorlopig
-	het gegeven bestaat niet of heeft geen zin
n.	niet beschikbaar
p.m.	pro memorie
0 of 0,0	nul of minder dan de helft van de laatst in aanmerking genomen eenheid

Lijst van afkortingen

BBP	Bruto binnenlands product
BNI	Bruto nationaal inkomen
ESR	Europees systeem van nationale en regionale rekeningen
IGDFI	Indirect gemeten diensten van financiële intermediairs
INR	Instituut voor de nationale rekeningen
IZW	Instelling zonder winstoogmerk
NACE-BEL	Belgische versie van de statistische nomenclatuur van de economische activiteiten in de Europese gemeenschappen
NBB	Nationale Bank van België
SNA	System of National Accounts
VZW	Vereniging zonder winstoogmerk

Bestellingen

Op de internetsite van de Nationale Bank van België, via de rubriek "[e-service](#)", kan u een gratis e-mailabonnement nemen op deze statistische publicatie. Deze wordt u dan automatisch op de publicatiedatum via e-mail toegezonden.

Via de rubriek "[Print-on-demand](#)" kan u tegen betaling een papieren versie van deze publicatie bestellen.

Voor meer informatie

Wie meer informatie wenst over de inhoud, de methodologie, de berekeningswijze en de bronnen kan terecht bij de dienst nationale & regionale rekeningen en conjunctuur van de Nationale Bank van België.

Tel. +32 2 221 30 28 - Fax +32 2 221 32 30

nationalaccounts@nbb.be

Verantwoordelijke uitgever

Rudi Acx

Chef van het departement Algemene statistiek

Nationale Bank van België

Naamloze vennootschap

RPR Brussel - Ondernemingsnummer: 0203.201.340

Maatschappelijke zetel: de Berlaimontlaan 14 - BE-1000 Brussel

www.nbb.be

© Illustraties: Nationale Bank van België

Opmaak: NBB Algemene statistiek

Omslag: NBB AG - Prepress & Image

Gepubliceerd in december 2017